گنجینه سوالات نهایی

ترم اول

دین و زندگی دوازدهم

اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوای اداره کل استان آذربایجان غربی

بسم الله الرحمن الرحیم

شناسنامه

عنوان: گنجینه سوالات نهایی دین و زندگی دوازدهم

مدیر مسئول: صابر عظیمی

ایده، پیگیری و اجرا: سجاد علی پور

مولفان: زهرا سلیمانی، ثریا بیگ زاده

ویراستار: سعید علی نقی خطایلو، مهسا لطفی

محتواساز آموزشی: (دعوت به همکاری از محتواسازان آموزشی)

طراحی گرافیکی: سجاد علی پور

نسخه ارائه: اول (الکترونیکی PDF)

پایگاه اینترنتی: shad.ir/edutechm

حق نشر: اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوای

اداره کل استان آذربایجان غربی

به نام خداوندلوح وقلم حقیقت نگاروجود وعدم

دانش آموز گرامی با سلام و احترام

از اواخر تیر ماه سال ۱۴۰۰ خبر قطعی شدن حذف دروس عمومی از کنکور ۱۴۰۲ و تاثیر ۴۰ درصدی سابقه تحصیلی در آن به طور رسمی اعلام شد بنابراین بر آن شدیم تا گنجینه‌ای از کتاب دین و زندگی فراهم کنیم تا دانش آموزان بتوانند بعد از آشنایی با سوالات امتحان نهایی سال های گذشته که به صورت درس به درس جداسازی شده، و با مراجعه به این سوالات و پاسخ دادن به آن ها علاوه بر یادگیری مفاهیم هر درس به صورت درسنامه و دوره عمیق تر آن درس با نحوه سوالات نهایی آشنا شوند و با آمادگی بیشتر در امتحان نهایی شرکت نمایند.

پایان کلام:

آدم موفق کسی است که با آجرهایی که دیگران به سمتش پرتاب می کنند یک پایه ساختمانی محکم می سازد. امید است تلاش کوچک این مجموعه گامی بزرگ برای رسیدن به آرمان های بزرگ شما دانش آموزان عزیز باشد.

از طرف

مولفان

راهنما

ویژه دانش آموزان

این بسته آموزشی چه کمکی به دانش آموزان گرامی می کند؟

- دسترسی تمامی دانش آموزان به ویژه مناطق محروم به محتوای آموزشی رایگان در راستای توسعه عدالت آموزشی.
- آشنایی با نمونه سوالات نهایی و در اختیار داشتن درسنامه آموزشی.

ویژه دبیران

این بسته آموزشی چه کمکی به دبیران محترم می کند؟

- آشنایی دبیران با نمونه سوالات نهایی چندسال اخیر.
- ایجاد فرصت های یادگیری مطلوب برای دانش آموزان از طریق بسته آموزشی حاضر به ویژه در مناطق محروم و کمتر برخوردار.

ویژه مدارس

نقش مدیر و معاون آموزشی محترم مدرسه چیست؟

- ابلاغ بخشنامه به دبیران و دانش آموزان محترم جهت بهره برداری لازم.
- نصب پوسترهای اطلاع رسانی بسته آموزشی در آموزشگاه در طول سال تحصیلی.
- نظارت، هدایت و راهنمایی مستمر دانش آموزان جهت بهره برداری لازم.

ویژه اداره منطقه

نقش مدیر/رئیس محترم آموزش و پرورش چیست؟

- ابلاغ بخشنامه اجرایی به کلیه مدارس مشمول جهت بهره برداری لازم.
- نظارت، هدایت و راهنمایی مستمر.

پویش خیرانه

دبیران علاقه مند چگونه می توانند با اداره کل آ.پ آ.غ همکاری نمایند؟

- همکاران علاقه مند به **تالیف** و **محتواسازی** این بسته کمک آموزشی در سراسر استان می توانند با آیدی @Sajad_alipoor از طریق بستر شاد در ارتباط باشند.

فهرست صفحات

درس ۱	درسنامه، نمونه سوال و پاسخنامه	۱
درس ۲	درسنامه، نمونه سوال و پاسخنامه	۳
درس ۳	درسنامه، نمونه سوال و پاسخنامه	٦
درس ٤	درسنامه، نمونه سوال و پاسخنامه	۹
درس ٥	درسنامه، نمونه سوال و پاسخنامه	۱۲
درس ٦	درسنامه، نمونه سوال و پاسخنامه	۱٥

درسنامه درس یک

نیاز مندی جهان به خدا در پیدایش

مقدمه اول : وجودمان از خودمان نیست-نبودیم-آمدیم

مقدمه دوم:نیازمندبه پدیده آورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد بلکه وجودش از خودش باشد مثل:شیرین کردن چیزی که شیرین نیست

نتیجه : ما همه ی موجودات جهان در پدید امدن نیازمند به کسی هستیم که وجودش از خودش نباشد.

نیازمندی جهان به خدا در بقاء

- ❖ جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچگاه قطع یا کم نمی شود.
- ❖ رابطه خداوند با جهان تا حدی شبیه رابطه مولد برق با جریان برق است. مولد متوقف شود جریان برق هم قطع می گردد.
- ❖ موجودات پس از پیدایش همچنان مانند لحظه نخست و خلق شدن به خداوند نیازمند هستند.
- ❖ يَا أَيُّهَا النّاسُ — ای مردم
- ❖ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللّهِ — شما به خداوند نیازمند هستید.
- ❖ وَاللّهُ هُوَ الْغَنِيّ الْحَمِيدُ — و خداوند بی نیاز ستوده است.
- ❖ يَسْئَلُهُ مَنْ فِي السّماواتِ وَ الْأَرْضِ — هر آنچه در آسمان ها و زمین است پیوسته از او در خواست می کنند.
- ❖ كُلّ يَوْمٍ هُوَ فی شَأْنٍ — او همواره دست اندرکار امری است.

آگاهی سرچشمه بندگی

انسان های ناآگاه: نسبت به نیاز دائمی انسان به خدا بی توجه اند.

انسان های آگاه: دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می کنند.

نور هستی

خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می گیرند.

ناتوانی انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند

- ❖ موضوعاتی که می خواهیم درباره آنها شناخت پیدا کنیم دو دسته اند.

۱.دسته اول: موضوعاتی که در محدوده شناخت ما قرار می گیرند.

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۲.دسته دوم: موضوعاتی که محدودند و ذهن ما گنجایش درک آنها را ندارد. خداوند حقیقتی نامحدود دارد ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند.

سوالات درس اول
۱) در حدیث (لا تفکروافی ذات الله)چرا انسان از تفکردرچیستی خداوند منع شده است؟(۹۵)
۲) چرا خداوند ، در قرآن کریم ، خود را نور آسمان هاوزمین معرفی کرده است؟(۹۳)
۳) موجودات در مرحله پیدایش و.....به خداوند نیازمندند.(۹۲)
۴) انسان می تواند صفات واسمای الهی را بشناسد اما نمی تواندبه .....خداوند پی ببرد.(دی ماه ۹۷)
۵) با توجه به ایه انتم الفقرا الی الله والله غنی و حمید «نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟(خرداد ۹۹)
۶) چرا پیامبراسلام (ص)عاجزانه از خداوند میخواهد که اورا به حال خودواگذار نکند؟(خرداد ۹۹)
۷) چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند ناتوان است؟(شهریور ۹۹)
۸) با توجه به ایه « اَاللهُ نورفی السماوات و ما فی الارض این معنای که خداوند نور آسمانهاوزمین است، چیست؟ (شهریور۹۹
۹) چرا رسول خدا (ص) می فرماید "در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خداوند تفکر نکنید"؟(شهریور ۹۸)
۱۰)ثمره درک نیاز مندی به خدا چیست؟ (شهریور ۹۸)
۱۱) نیازمندی جهان به خدا درپیدایش را با دو مقدمه ویک نتیجه استدلال نمایید.(خرداد ۹۸)
۱۲)خداوند نور هستی است ، یعنی تمام موجودات ..... خود را از او می گیرند .(دی۱۴۰۰)
۱۳) چرا رسیدن به معرفت عمیق درباره خداوند متعال ، برای نوجوانان و جوانان آسان تر است؟(دی ۱۴۰۰)

پاسخنامه درس اول
۱)چون خداوند حقیقتی نامحدود دارد؛ در نتیجه، ذهن ما نمیتواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید.
۲) خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات، »وجود« خود را از او میگیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی میگذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. به همین جهت، هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه ای از آیات الهی محسوب میشود.
۳) در مرحله بقا
۴) ذات خداوند
۵) نیاز هم در پیدایش وهم دربقا
۶) هرچه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می کند.
۷) چون ذهن ما محدود است، نمیتواند ذات امور نامحدود را تصور کرده و چگونگی آنرا دریابد.خداوند حقیقتی نامحدود است لذا ذهن ما نمیتواند به حقیقت او احاطه پیدا کرده و ذاتش را شناسایی کند .
۸) یعنی تمام موجودات، وجود خود را از خداوند میگیرند و پا به عرصهٔ هستی میگذارند.

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۹) چون نمی توانیم ذات چیستی او را دریابیم و درک کنیم.
۱۰) افزایش عبودیت و بندگی در مقابل خداوند که هرچه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز میکند.
۱۱) ما و این جهان وجودمان از خودمان نیست و پدیده هستیم مقدمه دوم موجوداتی که پدیده هستند وجودشان از خودشان نیستن در موجود شدن وابسته موجودی هستند که وجودش از خودش باشد نتیجه:ما و این جهان به موجودی وابسته هستیم که وجودش از خودش و عین ذاتش باشد.
۱۲)وجود
۱۳)زیرا جوانان و نوجوانان دارای پاکی و صفای قلب هستند .

درسنامه درس دوم

یگانه ی بی همتا

توحید : به معنای اعتقاد به خدای یگانه است یعنی خدا بی همتاست و شریکی ندارد.

ربّ: به معنای مالک و صاحب اختیار است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست.

انواع توحید

۱. **توحیددر مالکیت:** خداوند تنها مالک جهان است، زیرا خالق آن است.

۲. **توحید در خالقیت**: معتقد باشیم خداوند تنها مبدا و خالق جهان است.

۳. **توحید در ولایت**: خداوند حق تصرف و تغییر در جهان را دارد. به این حق تصرف ولایت و سرپرستی می گویند.

۴-**توحید در ربوبیت**: هر کس که خالق و مالک و ولی چیزی باشد می تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد.

شرک و مراتب آن

شرک: به معنای شریک قرار دادن برای خدا است.

انواع شرک

۱. **شرک در خالقیت** : اگر کسی معتقد باشد که این جهان را چند خالق آفریده اند گرفتا ر شرک در خالقیت شده است.

۲. **شرک در مالکیت** : اعتقاد به این که علاوه بر خداوند، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند.

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۳.شرک در ولایت: اعتقاد به این که علاوه بر خداوند، دیگرانی هستند که سرپرستی جهان را برعهده دارند.

۴. **شرک در ربوبیت**: اعتقاد به این که علاوه بر خداوند، دیگرانی هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند.

طرح سوال: عقیده بر توانای پیامبر در برآوردن حاجات چه زمانی موجب شرک است؟

- عقیده به توانایی پیامبر اکرم در برآوردن حاجات وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آن حضرت و مستقل از خدا بدانیم.
- اگر این توانایی را صرفاً از خدا بدانیم و به اذن خدا بدانیم عین توحید است.

آیا این توانایی تنها به زمان حیات دنیوی پیامبر اکرم اختصاص دارد؟

- خیر پس از رحلت ایشان استمرار دارد. چون اگر ما از رسول خدا چیزی درخواست می کنیم درخواست از جسم ایشان نیست بلکه از حقیقت روحانی و معنوی ایشان است که زنده است.

تکفیری ها چه کسانی هستند ؟

- پیروان این جریان فکری خشک و غیر عقلانی با تفکر غلطی که درباره توحید و شرک دارند.
- هر مسلمانی که مانند آنها نمی اندیشد مشرک و کافر می خوانند و کشتن او را واجب می شمارند.

سوالات درس دوم
۱)اعتقاد به این که خداوند،جهان را اداره می کندوبه سوی مقصد معین هدایت می نماید،بیانگرچه توحیدی است؟(۹۴)
۲) اگر کسی شفای بیماری را از اولیای خدا درخواست کند، درچه صورت گرفتار شرک شده است؟(۹۵)
۳) تعریف توحید درولایت(۹۳)
۴) عبارت و الله ما فی السماوات و ما فی الارض به کدام مرتبهٔ توحید اشاره دارد؟(شهریور ۹۹)
۵) با توجه به آیات زیر مراتب توحید را در هریک مشخص نمایید : (شهریور ۹۸) الف) االله خالق کل شی ب) و ما لهم من دونه و ما من ولی و لا یشرک فی حکمه احدا
۶) ایا توسل به پیامبران وائمه معصومین شرک بحساب می آید ؟(دی ۹۷)
۷) باغبانی که پرورش درختان را نتیجه تدبیرمستقل خود می داند به چه نوع شرکی گرفتار شده است؟(خرداد ۹۷)
۸) عقیده برتوانایی پیامبرصلی اااالله علیهوآلهو اولیاء دین علیهم السلامدر برآوردن حاجات انسان چه زمانی موجب شرک و چه زمانی عین توحید است؟(خرداد ۹۸)
۹) در چه صورت اعتقاد به توانایی پیامبر(ص) در برآوردن حاجات موجب شرک میگردد؟(خرداد ۹۹)
۱۰) کدام اعتقاد دینی مانند روحی در پیکرهٔ احکام دین حضور داردو به آن معنا میبخشد؟(شهریور ۹۹)
۱۱) عقیده بر توانایی پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیا دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان چه زمانی موجب شرک و چه زمانی عین توحید است؟(دی ۱۴۰۰)

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۱۲) هر کس مالک چیزی باشد حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد . به این حق تصرف .....می گویند .(دی ۱۴۰۰)
۱۳) چرا تصور دو یا چند خدا که هر یک خالق بخشی از جهان باشند ،تصور باطلی است؟
۱۴) صحیح یا غلط بودن جملات را مشخص کنید : الف)خداوند پیامبر (ص) را ولی انسان ها معرفی کرده است و دیگر خودش ولایتی بر مردم ندارد. (دی ۹۶) ب)باغبان ،وقتی رابطه خود را با خدا بررسی می کند ،زراعت را کار خود می داند.(دی ۹۳)

پاسخنامه سوالات درس دوم
۱) توحید در ربوبیت
۲) در صورتی که مستقل از خود آنان بداند نه بعنوان اسباب و علل
۳) هر کس مالک چیزی باشد حق تصرف و تغییردر آن چیزرا دارد، اما دیگران بدون اجازه وی نمیتوانند در آن تصرف یا ازآن استفاده کنند. به این حق تصرف،ولایت و سرپرستی میگویند.
۴) توحید در مالکیت
۵) الف) توحید در خالقیت ب) توحید درولایت
۶) اولاً خداوند رابطه علّیت را میان پدیده های جهان حاکم کرده است. آتش موجب گرماوروشنی ودارو سبب شفا و بهبودی است. پزشک وسیله درمان، معمار عامل بنای ساختمان و معلم نیزوسیله تعلیم وتربیت است. همه این روابط توسط خود خداوند طراحی شده وبه اذن و اراده او صورت میگیرد. بنابراین، کسی که برای آموختن نزد معلم میرود، یا برای درمان به پزشک مراجعه میکند، نه تنها معلم وپزشک را شریک خداوند قرار نداده، بلکه به قانون الهی عمل کرده است. ثانیاً همانگونه که درخواست از پزشک برای درمان بیمار با توحید منافاتی ندارد، درخواست از اولیای الهی برای اجابت خواسته ها نیزمنافاتی با توحید ندارد؛ زیرا پزشک به واسطه استفاده از اسباب مادی واولیای الهی به واسطه اسباب غیرمادی این کاررا انجام می دهند .
۷) شرک در ربوبیت
۸) عقیده به توانایی پیامبر اکرم و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنهاومستقل از خدا بدانیم. اما اگر این توانایی را صرفاً از خداوانجامآن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفابخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است.
۹) عقیده به توانایی پیامبر اکرم و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم.
۱۰)توحید
۱۱) عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص)در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن)وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم .اما اگر این توانایی را صرفا از خدا و انجام آن را با درخواست اولیاءاز خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفا بخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است .
۱۲)ولایت و سرپرستی
۱۳) الف)این تصور که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان اند یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده اند (شرک در خالقیت)،به معنای آن است که هر کدام از آنها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی توانند کل جهان را

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

خلق کنند ،همچنین به معنای آن است که هر یک از خدایان مذکور کمالاتی دارد که دیگری آن کمالات را ندارد و گرنه همدیگر می شوند و دیگر چند خدا نیستند .

ب) چنین خدایان ناقصی ،خود نیازمند هستند و هر یک از آنها به خالق کامل و بی نیازی احتیاج دارد که خود نیازش را برطرف نماید.

ج)پس تصور چند خدایی صحیح نیست و خدای واحد آفریننده جهان است .

۱۴) الف) غ ب) ص

درسنامه درس سوم

آیات و احادیث

- **ان الله رَبی و رَبکم فاعبده صراط مستقیم**

همانا خداوند پروردگار من و شماست پس اورا بندگی کنید که این راه راست و درست است .

ربی و ربکم .. علت..ربوبیت فاعبده ..توحید عملی .. دربعد اجتماعی

مفهوم: **توحید عملی ثمره توحید در ربوبیت است ،اگر جز خدا ربی در عالم نباشد معبودی جز او هم وجود ندارد ،بندگی خداوند مسیر مستقیم زندگی است .**

- **اَرایت مَن اتخذالِهه هَواه فَانت تکون وَکیلا**

آیا دیدی آن کس را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت آیا تو ضامن اومی باشی و به دفاع از او بر می خیزی ؟

مفهوم : **۱- پیامبر وکیل و مدافع و ضامن هواپرستان نیست ۲- عدم امکان هدایت اجباری مبتلایان به شرک درونی و بیرونی ۳- عدم اتخاذ هوای نفس و بت درون به عنوان معبود خود ۴- شرک عملی در بعد فردی ۵- ترجیح اوامر نفسانی بر اوامر الهی ثمره نامبارک ..شرک عملی است .**

- **یاا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّی وَعَدُوَّکُمْ أَوْلِیَاءَ تُلْقُونَ إِلَیْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ کَفَرُوا بِمَا جَاءَکُمْ مِنَ الْحَقِّ**

ای کسانی که به خدا ایمان آورده‌اید، هرگز نباید کافران را که دشمن من و شمایند یاران خود برگرفته و طرح دوستی با آنها افکنید در صورتی که آنان به کتابی که بر شما آمد یعنی قرآن حق سخت کافر شدند

مفهوم : **۱- خطاب به اهل ایمان ۲- اشاره به توحید عملی در بعد اجتماعی ۳- نهی از اتخاذ دوستی و پذیرش با دشمنان خدا و جامعه توحیدی است . ۴- با دشمن خدا وخود طرح دوستی نبندید . ۵-ارتباط با لااله الا الله ۶-شرک عملی**

بازتاب توحید در زندگی

توحید- اعتقاد ....زندگی - عمل

- انسانی که خداوند، تنها خالق جهان پذیرفته است و ایمان دارد که او پروردگار هستی (ربوبیت) است رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت .و جهت زندگی خود را خدا قرار می دهد. چنین انسانی در مسیر(توحید عملی)حرکت می کند .

- هرچه ایمان **قوی تر** تاثیر عملی آن در زندگی **بیشتر**و هر چه **ضعیف تر** باشد تاثیر آن **کمتر** خواهد بود .**با این معیار** ، هرکس می تواند تاثیر**درجه ایمان** خود را در زندگی بررسی نماید .

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

- توحید عملی دارای دو بعد فردی و اجتماعی است .

- توحید عملی ← توحید عملی در بعد فردی / توحید عملی در بعد اجتماعی
- شرک عملی ← شرک عملی در بعد فردی / شرک عملی در بعد اجتماعی

- **توحید عملی در بعد فردی**: هرکس در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند ، به مراتبی از توحید عملی رسیده است . چنین فردی می کوشد تمایلات فردی خود و فعالیت های خودرا در جهت رضایت خداوند قرار دهد. مثلا در انتخاب همسر ، شغل ...در تمام مراحل زندگی خود خدا را در نظر بگیرد واز دایره فرمان های او خارج نشود.
- **الف) بعد فردی توحید عملی**

انسان موحد :موجودات جهان را مخلوق خداوند می بیند و میداند که خداوند اورا در برابرشان مسئول قرار داده است همچنین بدن خود را امانتی الهی می شمارد که خداوند به او سپرده است ،بنابراین می داند که حق ندارد به آن آسیب برساند ، همچنان که حق ندارد سلامتی دیگران را به خطر اندازد .

- *در مقابل ، اگر کسی دل به هوای نفس **بت درون** سپرده اورا معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها **بت بیرون** برآید چنین شخصی گرفتار **شرک عملی** شده است .

- هوای نفس ← **نفس اماره** = عامل درونی وجدان / **طاغوت** : شیطان طغیان کننده درونی و دشمن ترین ،دشمن انسان است .

عامل بیرونی پیشوایان الهی

- ب) بعد اجتماعی توحید عملی
- بعد اجتماعی توحید به معنای قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه یا نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه اوست .**مهم ترین رکن یک جامعه حکومت آن است** . وقتی یک نظام اجتماعی توحیدی است حاکم و زمامدار آن براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشدو بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا در آورد .
- **جامعه توحیدی جامعه ای است که از تفرقه و تضاد دوری می کند و به سوی وحدت و هماهنگی حرکت می نماید و این وحدت و هماهنگی با تمسک به توحید و یکتاپرستی و قرار گرفتن در سایه حکومت الهی می توان به دست آورد نه باتمسک به ظالمان و حکومت های غیر الهی.**
- میان بعد فردی و اجتماعی رابطه متقابل وجود دارد هر قدر مردم (توحید عملی در بعد فردی) یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه رنگ توحیدی به خود می گیرد و زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسان تر می گردد.

سوالات درس سوم
۱) اگر کسی در پی کسب رضایت قدرتهای مادی باشد به چه شرکی گرفتار شده است؟(شهریور ۹۹)
۲) عملی دارای دو بعد .....و..... است.(شهریور ۹۸)

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۳) جامعه ای که از تفرقه و تضاد دوری کند و به سوی .....حرکت کند جامعه توحیدی است.(خرداد ۹۹)

۴) توجه به آیهٔ شریفهٔ: آن اللّهَربی وَربکُم فُاعبـدوه هذا صراطٌ مستَـقیم راه درست زندگی کدام است؟(خرداد۹۸)

۵) در چه صورت یک نظام اجتماعی، توحیدی است؟(خرداد ۹۸)

۶) ارتباط میان توحید فردی و توحید اجتماعی را شرح دهید.(خرداد ۹۹)

۷) اصطلاح شرک عملی را تعریف کنید .(دی ۱۴۰۰)

۸)انواع توحید را در عبارت شریفه (ان الله ربی و ربکم فاعبدوه .....)مشخص نمایید. (شهریور ۱۴۰۰)

۹) میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید چه رابطه ای وجود دارد؟خرداد ۱۴۰۱)

۱۰) درستی یا نادرستی عبارت های زیر را با علامت (ص/غ)مشخص کنید .

الف)انسانی که گرفتار شرک عملی شده ، از درونی آرام و شخصیتی پایدار برخوردار است .(دی ۹۹)

ب) اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون)سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد گرفتار شرک عملی شده است.(شهریور ۹۸)

ج)توحید در ربوبیت ،میوه و ثمره توحید عملی است .(دی ۹۱)

۱۱) چرا انسان موحد دارای شخصیتی ثابت و استوار و برخوردار از آرامش روحی است؟(خرداد ۱۴۰۰)چون

۱۲) میزان تاثیرگذاری توحید،در زندگی انسان به چه چیزی بستگی دارد؟(دی ۹۷)

۱۳) گام برداشتن انسان در مسیر توحید عملی چگونه صورت می گیرد؟(دی ۹۹)

۱۴) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.(دی ۱۴۰۰)

الف) شرک عملی ب)انسان موحد

۱۵) کشف رتباط :معین کنید هر یک از عبارات سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد :

ستون اول	ستون دوم (یک مورد اضافه است.)
اعتقاد به خدایان متعدد	توحید در ربوبیت
توانایی انبیای الهی در شفا دادن بیمار	شرک در خالقیت
تبعیت از حاکمیت طاغوت	توحید عملی
کسب رضایت خداوند	شرک اجتماعی

۱۶) ریشه شرک جدید در جهان کدام است؟

پاسخنامه سوالات درس سوم

۱)شرک عملی

۲) فردی واجتماعی

۳) وحدت و هماهنگی

۴) همان راه راست ومسیر صحیح زندگی که عبادت و بندگی است.

۵) وقتی یک نظام اجتماعی توحیدی است که حاکم وزمامدار آن بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد (همان شرایطی راکه خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد) و بکوشد قوانین الهی رادرجامعه به اجرا درآورد .

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۶) میان بعد فردی و اجتماعی توحید رابطهٔ متقابل(دوسویه) وجود دارد. هرقدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند، ارکان جامعه بیشتر رنگ توحیدی به خودمیگیرد؛و هرقدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد، زمینه برای رشد انسانهاو حرکت به سوی خداوند آسانترمیگردد.
۷)اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت (بت های بیرون)برآید ، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است .
۸)توحید در ربوبیت - توحید عملی
۹) متقابل (دوسویه)
۱۰)الف)نادرست ب)درست ج) نادرست
۱۱) چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیروفرمان های اوست.
۱۲) به درجه ایمان افراد به توحید و یکتا پرستی
۱۳) با اطاعت از فرمان های خدا
۱۴)الف- اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون)سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت (بت های بیرون)برآید ،چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است . ب) هر کسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند گام در مسیر توحید عملی گذاشته است . چنین فردی می کوشد تمایلات درونی و تصمیم ها و فعالیت های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد .
۱۵) ۱=ب ۲=الف ۳=د ۴=ج
۱۶) بسیاری از انسان ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد . زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است .

درسنامه درس چهارم

درس چهارم

قُلْ إِنّ صَلَاتِی وَنُسُکِی وَمَحْیَایَ وَمَمَاتِی لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِینَ

بگو: همانا نماز و طاعت و تمام اعمال من و حیات و ممات من همه برای خداست که پروردگار جهانیان است.

۱- اخلاص در بندگی ۲- این آیه بهترین تعبیر درباره ی زندگی به خاطر خداست

انسان همواره برسر دو راهی **بندگی خداوند و بندگی هوای نفس** و شیطان قرار دارد و زندگی صحنه ی انتخاب یکی از این دو راه است آن کس راه توحید را بر می گزیند و در پی اندیشه و عمل خویش را برای رضایت حضرت دوست قرار می دهد خطراتی را تهدید می کند و احتمال انحراف از توحید برای او هست

اخلاص در بندگی

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

اخلاص مانند دوست داشتن ، سخاوت و شجاعت درجات و مراتبی دارد همان گونه که در ارزش گذاری طلا عیار یا درصد خلوص آن اهمیت دارد اعمال انسان نیز هرچه با اخلاص بالاتری همراه باشد ارزش بیشتری دارد مهم این است که انسان تلاش کند تا عمل خود را روز به روز برای خداوند خالص تر گرداند.

اِنَمَا الآعمال ُ بالنیاتِ
همانا اعمال انسان وابسته به نیت های اوست .

تفکر در حدیث

علی علیه السلام می فرمایند :

فاعل الخیر ، خیرمنه و فاعل الشر شر منه

در این سخن حکیمانه تفکر کنید و رابطه آن را با اخلاص توضیح دهید ؟

فرد و اندیشه ی خالصانه از عمل خیرش برتر است زیرا این اندیشه و باور فرد است که باعث انجام کار خیر شده است . و همین مورد برای اندیشه ی شر و عمل شر مصداق دارد.

در هر عملی «حسن » موجود باشد

حسن فاعلی و حسن فعلی

حسن فاعلی : بدین معناست که انجام دهنده کار دارای نیت الهی باشد .

حسن فعلی : به این معناست که کار به درستی به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود .

راههای تقویت اخلاص

افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند
راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او
دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

میوه های درخت اخلاص

دستیابی به درجاتی از حکمت
نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان
دریافت پاداش های وصف نشدنی

دریافت پاداش های وصف ناشدنی

بندگی خالصانه خداوند پاداش هایی دارد که چه بسا در ذهنمان گنجانده است و از تصور و تخیل ما فراتر رود . از جمله پاداش های وصف ناشدنی دیدار محبوب حقیقی و تقرب به کسی است که بنا به تعبیر امیر مومنان نهایت آرزوی عارفان ، دوست دل های صادقان ، ولی مومنان و معبود عالمیان است .

سوالات درس چهارم
۱)بنابرآیه شریفه (قل انما اعظکم بواحده ان تقوموا الله مثنی وفرادی)مقصود از قیام جمعی وقیام فردی چیست؟(۹۴)
۲) هر کس بتواند چهل روز کارهای خود را .....انجام دهد ، چشمه های حکمت از دل وزبانش جاری می شود.(۹۴)
۳) روزه ای که به نیت قرب الهی به جا آورده شود، دارای حسن .....است.(۹۴)
۴) شرط قبولی اعمال در اسلام چیست؟(دی ۹۷)

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۵) حسن فعلی و حسن فاعلی را با ذکر مثال توضیح دهید.(خرداد ۹۷)

۶) هرعبادتی از جهت کمیت و کیفیت مطابق دستور خداوند انجام گیردارای کدام حسن می باشد؟(خرداد ۹۹)

۷) دو مورد از میوه های درخت اخلاص را نام ببرید.(خرداد ۹۹)

۸) یکی از میوه های درخت اخلاص، دستیابی به درجاتی از حکمت است ، آن.را شرح دهید.(شهریور ۹۹)

۹) برای تقویت اخلاص از راه افزایش شناخت خدا، خوب است ساعاتی را صرف ..... در آیات الهی کنیم.(شهریور ۹۹)

۱۰) بیت ***بندگی کن تاکه سلطانت کنند تن رها کن تا همه جانت کنند*** به کدامیک از میوه های درخت اخلاص اشاره دارد؟(شهریور ۹۸) الف) نفوذ نا پذیری در برابروسوسه های شیطان ب) دریافت پاداش های وصف

۱۱) شیطان در نزد خداوند اقرار کرده است که توانایی فریب کدام گروه از مؤمنان را ندارد؟(شهریور ۹۹)

۱۲) در یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (سمت چپ یک مورد اضافی است) (خرداد ۹۸)

الف) از میوه های درخت اخلاص ۱ (افزایش معرفت نسبت به خدا)

ب) تاثیرروزه در تقویت اخلاص ۲ (دریافت پاداش وصف ناشدنی)

ج) تفکردر آیات ونشانه های الهی ۳(دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات)

۴ (راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او)

۱۳) دو مورد از راه های تقویت اخلاص را بنویسید .(دی ۱۴۰۰)

۱۴) درستی یا نادرستی عبارت ها را مشخص کنید .

الف)حسن فعلی بدین معناست که انجام دهنده کار ،دارای نیت الهی باشد .(شهریور ۱۴۰۰)

ب)اگر نماز را برای ریا و خوشامددیگران به جا آوریم ،فاقد حسن فعلی است .(دی ۹۱)

ج)باید از حریم دل،پاسبانی کنیم ؛ تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای خدا انجام شود .(خرداد ۹۹)

د) حسن فاعلی بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده ،انجام می شود .(دی ۱۴۰۰)

۱۵) هریک از عبارات قسمت الف با کدامیک از عبارات قسمت ب ارتباط دارد(یک مورد اضافی است)(خرداد ۱۴۰۰)

قسمت الف	قسمت ب
الف)تاثیر روزه در تقویت اخلاص	۱)افزایش معرفت نسبت به خداوند
ب) برو این دام بر مرغی دگر نه	۲)دریافت پاداش وصف نا شدنی
ج آفرینش همه تنبیه خداوند دل است .	۳)دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
	۴)نفوذ ناپذیری در برابروسوسه های شیطان

۱۶) دو مورد از میوه های درخت اخلاص را نام ببرید.

پاسخنامه سوالات درس چهارم

۱)یعنی اخلاص داشتن خدادر اعمال عبادی و فردی واجتماعی

۲) خالص برای خدا

۳) حسن فاعلی

۴) اخلاص

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۵) در هرعملی باید دو «حسن»موجود باشد: حسن فاعلی و حسن فعلی. حسن فاعلی بدین معناست که انجام دهنده کار، دارای نّیت الهی باشد. حسن فعلی نیزبدین معناست که کار به درستی وبه همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود.
۶) حسن فاعلی
۷) دستیابی به درجاتی از حکمت - نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان - دریافت پاداشهای وصف نشدنی
۸) حکمت به معنای علم محکم واستوار و به دور از خطاست که هدف درست وراه رسیدن به آن را نشان میدهد ومانع لغزشها میشود انسان حکیم به درجاتی از بصیرت وروشن بینی رسیده که میتواند در شرایط سخت، حق را از باطل تشخیص داده و گرفتارآن نشود.
۹) تفکر
۱۰) دریافت پاداش های وصف ناشدنی
۱۱) مخلصین کسانی که برای خدا اخلاص داشته باشند .
۱۲) الف) به شماره ۲ ب)شماره ۳ ج) به شماره ۱
۱۳) الف)افزایش معرفت نسبت به خداوند ب) راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او ج) دوری از گناه و تلاش برای واجبات
۱۴)الف: نادرست ب:نادرست ج: درست د: نادرست
۱۵)الف: ۳ ب: ۴ ج: ۱
۱۶) الف:دستیابی به درجاتی از حکمت ب:نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطانی ج:دریافت پاداش های وصف نشدنی

درسنامه درس پنجم

اختیار، حقیقتی وجدانی و مشهود

ضربان قلب و حرکت دستی که لرزش دارد اختیاری نیست؛ ولی حرکات پا برای رفتن به سوی یک مقصد و حرکات دست در هنگام غذا خوردن اختیاری و تابع اراده انسان است ولی بسیاری از امور اختیاری نیست.

تعریف اختیار:اختیار، که به معنای توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است، یک حقیقت وجدانی است و هر انسانی آن را در خود می یابد و می بیند که شبانه روز در حال تصمیم گرفتن برای انجام یک کار یا ترک آن است.

شواهدی که بیانگر وجود اختیار در انسان است:

* تفکر و تصمیم
* احساس رضایت یا پشیمانی
* مسئولیت پذیری

خدای متعال، متناسب با همین قوّه اختیار، بشر را راهنمایی کرده و او را مختار گذاشته است که از راهنمایی خداوند استفاده کند و سپاسگزار باشد، یا ناسپاسی کند و از هدایت و لطف الهی بهره نبرد:

اِنّا هَدَیناهُ السَّبیلَ اِمّا شاکِراً وَ اِمّا کَفوراً

قانونمندی جهان ، زمینه ساز شکوفایی اختیار

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

ما در یک دنیای خیالی زندگی نمی کنیم، بلکه در جهانی زندگی می کنیم که خداوند امور آن را تدبیر می کند و قوانین مشخصی را بر آن حاکم کرده و جهان هستی مطابق با آن قوانین عمل می کند و به پیش می رود.

معنای قدر و قضا الهی

- «قَدَر » و «قَدر » به معنای «اندازه » و «تقدیر » به معنای «اندازه گرفتن » است.
- «قضا » نیز به معنای «به انجام رساندن ،» « پایان دادن،» «حکم کردن » و «حتمیّت بخشیدن » است.

مخلوقات جهان، از آن جهت که خدای متعال با علم خود، اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آنها را تعیین می کند، مقدّر به تقدیر الهی هستند و از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد می شوند، به قضای الهی وابسته اند

رابطه قضا و قدر الهی با اختیار

- معنای قدر و قضای الهی این است که هر چیزی مهندسی و قاعده خاص خود را دارد که این قواعد، توسط انسان قابل یافتن و بهره گیری است. بدون پذیرش قدر و قضای الهی هیچ نظمی برقرار نمی شود و هیچ زمینه ای برای کار اختیاری پدید نمی آید.

ساده ترین و آشکار ترین تقدیر ها در جهان

- تعیین طول، عرض، حجم، مکان و زمان یک موجود نیست. اینها ساده ترین و آشکارترین تقدیرها هستند. تقدیر الهی شامل همه ویژگی ها، کیفیت ها و کلیه روابط میان موجودات می شود.

تعریف علل عرضی

- در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت کنند. مثلاً برای رویش یک گل، مجموعه ای از باغبان، خاک، آب، نور و حرارت دست به دست هم می دهند و با مشارکت یکدیگر گل را پدید می آورند.

هر عامل به طور مستقیم نقش خاصی را برعهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است.

تعریف علل طولی

- گاهی تأثیر چند عامل در پیدایش یک پدیده این گونه است که یک عامل در عامل دوم اثر می گذارد و عامل دوم در عامل سوم تأثیر می کند تا اثر عامل اول را به معلول منتقل کند.

رابطه اختیار انسان با اراده خداوند

وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست. به عبارت دیگر، خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما به انجام دادن فعلی اراده نکرده ایم، آن فعل انجام نمی گیرد، در عین حال، وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداوند است. یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد.

سوالات درس پنجم
۱)بیت (هیچ عاقل مرکلوخی را زند ؟ هیچ با سنگی عتابی کس کند؟) بیان گر کدام ازنشانه های اختیار است ؟(۹۵)
۲) کدام پندار ویرانگردر باره اختیار ،موجب نتایج زیانبار برای جامعه ومحیط زندگی انسان است؟(۹۶)
۳) قدر الهی را تعریف کنید.(۹۶)
۴) رابطه اختیار با اراده انسان را توضیح دهید.(شهریور۹۸و خرداد۹۸)

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۵) عبارت :اگر به کسی زیان رسانده ایم ، آن را جبران می کنیم:به کدامیک از شواهد وجود اختیار اشاره دارد؟(شهریور۹۸)
الف) مسئولیت پذیری ب)تفکرو تصمیم

۶) مخلوقات جهان، از آن جهت که به حکم و اراده الهی ایجاد می شوند به ..... الهی وابسته اند(خرداد ۹۸)

۷)از نشانه های وجود اختیار در انسان "تفکر و تصمیم " را توضیح دهید .(دیماه ۱۴۰۰)

۸) هریک از عبارات قسمت الف با کدامیک از عبارات قسمت ب ارتباط دارد(یک مورد اضافی است.)(شهریور ۹۹)

قسمت الف	قسمت ب
الف)دچار شک و تردید شدن در انتخابها	۱)مسئولیت پذیری
ب) افسوس خوردن از انجام کارهای اشتباه	۲)تفکرو تصمیم
ج مستحق مجازات دانستن خود در عهد شکنی	۳)احساس رضایت
	۴)احساس پشیمانی

۹)جاهای خالی را در عبارات زیر با کلمات مناسب کامل کنید .
الف) اختیار یک حقیقت ..... است که هر انسانی آن را در خود می یابد .(خرداد۱۴۰۰)
ب)احساس رضایت یا پشیمانی یکی از شواهد وجود ..... در انسان است .(شهریور ۱۴۰۰)
ج) موجودات جهان ، از آن جهت که به حکم و اراده الهی ایجاد می شوند به ..... الهی وابسته اند .(خرداد ۹۸)

۱۰)اصطلاحات زیر را تعریف کنید .
الف)علل عرضی ب) علل طولی

پاسخنامه سوالات درس پنجم

۱)مسئولیت پذیری

۲) ناسازگار دانستن قضا وقدر الهی با اختیار انسان

۳) «قَدَر » و«قدر»به معنای «اندازه» است و«تقدیر» به معنای «اندازه گرفتن» . «قضا» نیزبه معنای «به انجام رساندن» ، پایّان دادن، حکم کردن و «حتمیت بخشیدن» است .مخلوقات جهان، ازآن جهت که خدای متعال باعلم خود، لندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی وزمانی آنها را تعیین میکند، به تقدیر الهی وابسته هستند و ازآن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد میشوند، به قضای الهی وابسته اند.

۴) وجود اختیارو اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست. به عبارت دیگر، خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد .در فعل اختیاری ،تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم ،آن کار انجام نمی گیرد ؛در عین حال، وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداوند است؛ یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد .

۵) مسئولیت پذیری

۶) قضای الهی

۷) هر کدام از ما همواره تصمیم هایی می گیریم و برای این تصمیم ها ابتدا اندیشه می کنیم و جوانب آن را می سنجیم و سپس دست به عمل می زنیم . گاهی نیز دچار تردید می شویم که از میان چندین راه و چندین کار ،کدام یک را انتخاب کنیم . دست آخر پس از بررسی های لازم ،یکی را برگزیده و عمل می کنیم .

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۸) الف به شماره ۲- ب به شماره ۳ - ج به شماره ۱
۹) الف: وجدانی ب)اختیار ج) قضای
۱۰) الف: در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت کنند .ب:گاهی تاثیر چند عامل در پیدایش یک پدیده این گونه است که یک عامل در عامل دیگر تاثیر می کند تا اثر عامل اول را به معلول منتقل کند .

درسنامه درس ششم

سنت الهی

بر اساس تقدیر الهی، جهان خلقت قانونمند است.

و پدیده های آن در دایره قوانین خاصی مسیر تکاملی خود را می پیمایند.

این قانونمندی زندگی فردی و اجتماعی انسان ها را هم در برمی گیرد.

قرآن کریم به این قوانین را سنت های الهی نامیده است.

برخی از سنت ها عبارت اند از:

ابتلاء

امداد عام الهی

امداد خاص

سبقت رحمت بر غضب

املاء و استدراج

تأثیر اعمال انسان در زندگی او

ابتلاء

در لغت به معنای امتحان، در اصطلاح دینی به معنای قراردادن فرد در موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد.

یکی از عام ترین و فراگیرترین سنت های الهی حاکم بر زندگی انسان است. شامل همه انسان ها می شود.

امداد عام الهی

خداوند امکانات و لوازم رسیدن به خواسته ها و حرف های اهل حق و اهل کیفر را فراهم کرده است.

کسی که حق را برگزیند لوازم رسیدن به حق را می یابد و کسی که دنیا را انتخاب کرده همان را بدست می آورد.

امداد خاص

یعنی خداوند شرایط و اسباب را برای کسی که با نیت پاک قدم در راه حق می گذارد را فراهم می سازد.

این امداد خاص خدا توفیق الهی نام دارد.

سبقت رحمت بر غضب

خداوند با همه بندگان چه نیکوکار و چه گناهکار به لطف و مهربانی رفتاری می کند.

آمرزش گناهان با توبه، حفظ آبروی بندگان گناهکار، پذیرش عبادت اندک، نمونه هایی از سبقت رحمت خدا بر غضب او است.

املاء و استدراج

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

خداوند به آنها که در گناه و باطل پیش می روند، فرصتی می دهد.
آنها این امکانات و نعمت ها را وسیله غوطه ور شدن در گناهان قرار می دهند.
مهلت ها و نعمت ها به صورت بلای الهی جلوه گر می شود و باعث می شود گناهان آنان، هر روز سنگین تر شود، این سنت را سنت املاء و استدراج می نامند.

تأثیر اعمال انسان در زندگی او
رهنمودهای قرآن کریم بیانگر آن است که آینده زندگی هر فرد در موارد بسیاری تحت تاثیر رفتارهای گذشته او اعم از خوب و بد است .

سوالات درس ۶

۱)حالت تدریجی در حرکت به سوی عذاب الهی را سنت .....می خوانند.(۹۶)

۲)سنت امداد الهی را کامل تعریف کنید.(۹۵)

۳)نام سنت الهی که انسان گناه کار را به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک می کند ، بنویسید.(۹۶)

۴) کدام سنت بیانگر حرکت تدریجی انسان به سوی عذاب الهی است.(دی ۹۷)

۵)تفاوت امتحان الهی با امتحان بشری را بنویسید.(دی ۹۷)

۶)سنت توفیق الهی را توضیح دهید.(خرداد ۹۷)

۷)حدیث شریف امام صادق علیه السلام که می فرماید: « ... کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند ازکسانی که به عمر اصلی زندگی می کنند ، بیشترند » دربردارنده کدام سنت الهی می باشد؟(خرداد ۹۸)

۸)هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ یک مورد اضافی است)(شهریور ۹۸)

راست	چپ
الف) حمایت خداوند از انسان تلاشگرومجاهد	۱) ابتلاء
ب)ساخته و شناخته شدن هویت و شخصیت انسان ها	۲) سنت امداد خاص یا توفیق الهی
ج) سنت حاکم برزندگی معاندان و غرق شدگان در گناه	۳) استدراج
	۴) املاء یا امهال

۹)سنت املا واستدراج را تعریف کنید.(شهریور ۹۹)

۱۰)کدام سنت الهی موجب به ظهور رساندن استعدادهاونشان دادن تمایلات درونی است؟(شهریور ۹۹)

۱۱)حدیث شریف امام علی(ع) فرماید **چه بسا احسانِ پیاپی خدا ، کسی را گرفتار کند و پرده پوشی خدا او را مغرور سازد** بیانگر کدام سنت الهی است ؟(خرداد ۹۹)

۱۲)تفاوت میان امتحان الهی و امتحان بشری را توضیح دهید .(دی ۱۴۰۰)

۱۳)آیه شریفه " کل نفس ذائقه الموت و نبلوکم بالشرواخیر فتنه و الینا ترجعون" به کدام سنت الهی اشاره دارد ؟(دی ۱۴۰۰)

۱۴) با توجه به آیه ی شریفه ی «وَالذینَ جاهَدوا فینالَتهدینهم سُبُلَناو اِنَاللَهَ لَمَعَ المُحسِنین» خداوند کسانی را که در راه او قدم بردارند ،به طور خاص ..... می کند . (خرداد۱۴۰۱)

۱۵) سنت حاکم بر زندگی «معاندان و غرق شدگان در گناه »کدام است ؟ (خرداد۱۴۰۱)

۱۶) آیه ی شریفه «کلّ نَفسٍ ذائقةٌ الموتِ وَنَبلوکُم بالشَرِ وَالخَیرِ فِتنةً» بیانگر کدام سنت الهی است . (شهریور۱۴۰۰)

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۱۷) سنگین شدن بار گناهان و حرکت تدریجی به سوی هلاکت ا بدی ،سنت..... نام دارد . (شهریور ۱۴۰۰)
۱۸) حدیث شریف امام صادق (ع) که می فرماید : «کسانی که به واسطه گناه می میرند ،از کسانی که به واسطه سر آمدن عمرشان می میرند ، بیشترند » بیانگر کدام سنت الهی است ؟(خرداد۱۴۰۰) الف – سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او ب – سنت سبقت رحمت بر غضب
۱۹) حدیث امام صادق (ع) « اِنما المومنُ بِمنزلَةِ کفةِ المیزان کُلّما زیدَفی ایمانِه زید فی ایمانه زید فی بلائه ...»به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ امتحان (آزمایش یا ابتلا)خرداد۱۴۰۰ ۲۰) خداوند با چه چیزهایی ما را امتحان می کند ؟ (دی۱۴۰۰)

پاسخنامه سوالات درس ششم
۱)سنت استدراج
۲) در برابر دعوت انبیا مردم دودسته اند دسته ای که به راه حق می روند ودسته ای که با راه حق لجاجت می ورزند خداوند، سنت و قانون خود را بر این قرارداده که هر کس، هر کدام از این دو راه را برگزینند، بتواند از همین امکاناتی که خدا دراختیارش قرار داده)مانند قدرت اراده، توان جسمی و فکری، امکانات موجود در جهان خلقت و...(استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود.
۳)سنت املا واستدراج
۴) سنت استدراج
۵)در امتحان بشری ماغالباً از حقیقت درون افراد بی خبرهستیم ومیکوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم؛ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادهاونشان دادن تمایلات درونی افراد است.
۶)در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است؛ یعنی خداوند شرایط و اسباب را برای کسی که با نّیت پاک،قدم در راه حق میگذاردو دراین راه سعی و تلاش میکند چنان فراهم میسازد که وی بتواند آسانتربه مقصد برسد. این امدادّخاص خداوند سنت توفیق الهی نام دارد.
۷)تاثیر اعمال انسان در زندگی او
۸)الف شماره ۲ ب به شماره یک ج به شماره
۹)انسانی که به دام گناه میافتد، خداوند برای او شرایطی فراهم میکند تا توبه نماید. اما اگراو چنان در گناه پیش رود و با حق دشمنی ورزد، خدا به او فرصت میدهد و اواز این فرصت و نعمت در جهت غرق شدن در گناه استفاده میکندوبارگناهانش هرروز سنگین تر شدهوبه تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیکترمیشود.
۱۰)سنت ابتلاء
۱۱)سنت املا واستدراج
۱۲) در امتحان بشری ما غالبا از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن ها را به آگاهی لازم برسیم ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست ، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است .
۱۳)سنت ابتلا و امتحان
۱۴) هدایت
۱۵) سنت املا و استدراج

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.

۱۶) امتحان
۱۷) . املا و استدراج
۱۸) سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او
۱۹) امتحان (آزمایش یا ابتلا)
۲۰) خداوند با هر خیر و شری ما را می آزماید .

Protected with free version of Watermarkly. Full version doesn't put this mark.